

Stan bezpieczeństwa sanitarnego Siemianowic Śl. w roku 2002

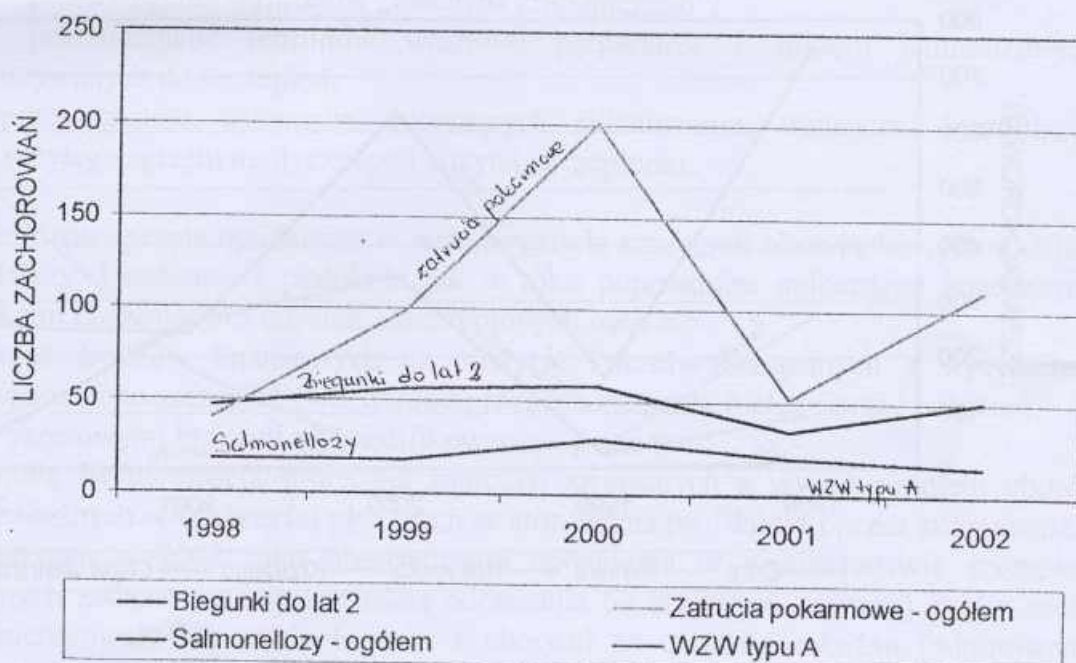
W roku 2002 nadzorowano zgłaszalność chorób zakaźnych, dokumentowano rozpoznawane przypadki zachorowań na choroby zakaźne oraz zgłoszenia nosicielstwa antygenu HBV i HCV oraz salmonelloz.

Osoby z kontaktu z chorym lub nosicielem HBV lub HCV kierowane były do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej. Nadzorowano również pracę poradni sprawujących opiekę nad w/w osobami.

W 2002 roku odnotowano wzrost zachorowań na biegunki wśród dzieci do lat 2 oraz zwiększoną zapadalność na zatrucia pokarmowe (tabela i wykres: 1). Rejestrowane przypadki zachorowań dotyczyły osób mieszkających w różnych rejonach miasta. Nie odnotowano skupisk zachorowań.

Tabela i wykres: 1. Liczba zachorowań na wybrane jednostki chorobowe wśród mieszkańców Siemianowic Śl. w latach 1998 – 2002.

Jednostka chorobowa	1998	1999	2000	2001	2002
Biegunki do lat 2	47	57	59	35	51
Zatrucia pokarmowe – ogółem	41	99	201	52	111
Salmonellozy – ogółem	18	18	30	20	15
WZW typu A	0	0	0	1	0

W przypadku zatruc pokarmowych odnotowano 2 ogniska rodzinne, w których zachorowały po 3 osoby.

Nie odnotowano zachorowań na WZW typu A. W celu zapobieżenia wzrostowi zachorowań na WZW typu A wśród mieszkańców Siemianowic Śl. - rozpoczęto

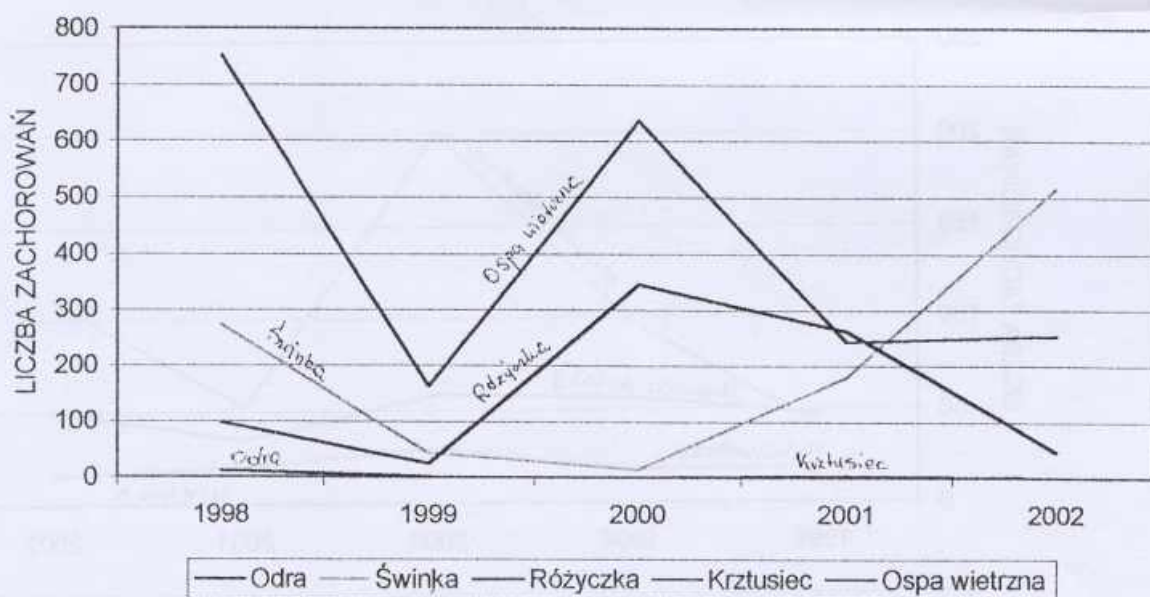
realizację programu edukacyjnego propagującego szczepienia ochronne. Program jest skierowany do rodziców dzieci w wieku przedszkolnym.

Wśród rejestrowanych zachorowań na choroby wieku dziecięcego, przeciwko którym istnieją szczepienia, odnotowano wzrost liczby zgłaszanych przypadków świnki.

Cyklicznie co kilka lat odnotowywany jest wzrost zachorowań na świnkę. W 2002r. zgłoszono 517 przypadków zachorowań, co stanowi wzrost o niemal 300% w stosunku do roku 2001 (tabela i wykres: 2). Choroba wystąpiła wyłącznie u dzieci nie uodpornionych przez szczepienia p/świnie.

Tabela i wykres: 2. Liczba zachorowań na wybrane choroby wieku dziecięcego rejestrowana na terenie Siemianowic Śl. w latach 1998 – 2002.

Jednostka chorobowa	1998	1999	2000	2001	2002
Odra	11	1	0	3	0
Świnka	273	44	14	179	517
Różyczka	98	24	346	262	46
Krztusiec	1	0	0	2	0
Ospa wietrzna	753	163	637	242	254

W roku 2002 odnotowano duży spadek zachorowań na różyczkę. Zachorowania dotyczyły osób, które nie były szczepione.

Od kilku lat obserwuje się spadek zachorowań na odrę. Spowodowane jest to wysokim procentem uodpornienia dzieci dzięki obowiązkowym szczepieniom ochronnym.

Na terenie miasta odnotowano tylko 3 przypadki WZW typu B. Zachorowania dotyczyły wyłącznie osób dorosłych. Brak rejestrowanych przypadków zachorowań wśród dzieci i młodzieży może świadczyć o pozytywnych efektach prowadzonych wśród tej grupy wiekowej szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych.

W 2002r. kontynuowano szczepienia przeciwko WZW typu B wśród dzieci rocznika 1995 – dawką uzupełniającą. Szczepionka podobnie jak w minionych latach była sfinansowana przez Urząd Miasta Siemianowic Śl. . Za prowadzenie działalności prozdrowotnej na rzecz siemianowickich dzieci należy złożyć Władzę Samorządowym wyrazy najwyższego uznania. Inicjowanie i przeprowadzanie podobnych akcji byłoby bardzo wskazane i oczekiwane.

W minionym roku nie zarejestrowano zgłoszeń zachorowań na gripę, prawdopodobnie jest to wynik masowo przeprowadzanych szczepień.

W roku 2002 na terenie Siemianowic Śl. objęto nadzorem działających 50 punktów szczepień w których przeprowadzano kontrole zgodnie z rocznym harmonogramem.

W trakcie kontroli za priorytetowe uznawano:

- przeprowadzanie szczepień ochronnych zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych oraz aktualnymi zaleceniami Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego;
- właściwe prowadzenie dokumentacji szczepień;
- terminowe wzywanie dzieci do szczepień;
- przechowywanie i transport szczepionki zgodnie z zaleceniami producenta – przestrzeganie wymogów „łańcucha chłodniczego”;
- przestrzeganie terminów ważności preparatów i sprzętu jednorazowego używanych do szczepień;
- przestrzeganie wymogów dotyczących składowania, transportu i utylizacji zużytego sprzętu medycznego i zużytej szczepionki.

Stwierdzono pewne opóźnienia w wykonawstwie szczepień obowiązkowych u dzieci i młodzieży. Ustalono, iż podobnie jak w roku poprzednim najbardziej znaczącymi czynnikami obniżającymi odsetek zaszczepionych osób są:

- brak środków finansowych na pokrycie kosztów związanych z wysyłaniem wezwań do szczepień (wezwania są roznoszone przez pielęgniarki i położne);
- okresowymi brakami wykwalifikowanego personelu;
- małą świadomością społeczną zagrożeń związanych z występowaniem chorób zakaźnych oraz korzyści płynących ze stosowania profilaktyki przez szczepienia.

Dodatkowo w 2002 roku obserwowano opóźnienia w wykonawstwie szczepień ochronnych związane z koniecznością odraczania od szczepień znacznej liczby osób, które zachorowały lub miały kontakt z chorymi na chorobę zakaźną (odnotowano wzrost zachorowań na świnkę i ospę wietrzną).

Podjęto działania mające na celu zwiększenie odsetka zaszczepionych dzieci i młodzieży oraz poprawę stanu sanitarno – epidemiologicznego na terenie Siemianowic Śl.:

- wzmożono nadzór sanitarny;
- określono terminy w których świadczeniodawcy zobowiązani byli do usunięcia stwierdzonych w trakcie kontroli uchybień i zaległości w szczepieniach;
- w trakcie rekontroli sprawdzano wykonanie przez świadczeniodawców zaleceń pokontrolnych;

- przeprowadzano akcje informacyjne dotyczące szczepień (w punktach szczepień pozostawiano plakaty oraz broszurki i ulotki informacyjne tematycznie związane ze szczepieniami);
- współorganizowano i przeprowadzono spotkanie z personelem medycznym zatrudnionym w zakładzie świadczącym usługi z zakresu higieny szkolnej (w trakcie spotkania omówiono: zmiany w przepisach prawnych dotyczących szczepień, zalecenia Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, zasady przeprowadzania sprawozdań, analizę wykonawstwa szczepień w punktach szczepień N.Z.O.Z. „Szkol-Med.”).

W obowiązującym Programie Szczepień Ochronnych szczepienia p/świnie lub skojarzone przeciwko odrze, śwince i różyczce są zalecane lecz nie finansowane ze środków publicznych.

Z analizy uzyskanych danych dotyczących zachorowalności dzieci zamieszkałych na terenie Siemianowic Śl. wynika, iż w minionym roku największa zapadalność dotyczyła świnki. Duża liczba odnotowanych zachorowań korelowała ze znaczną liczbą osób mających kontakt z chorymi, które były odroczone od szczepień na okres do 3 miesięcy. Sytuacja ta spowodowała wystąpienie opóźnień w wykonawstwie szczepień obowiązkowych.

Mimo prowadzenia akcji informacyjnych na temat szczepień zalecanych zainteresowanie wspomnianymi szczepieniami jest niewielkie. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest prawdopodobnie koszt szczepienia stanowiący znaczny wydatek dla większości rodzin.

W minionym roku nadzorowano również publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej w zakresie aseptyki i antyseptyki oraz warunków sanitarno – technicznych obiektów. Nadzorem objęto: 3 szpitale, 1 oddział pielęgnacyjno – opiekuńczy, 2 centralne sterylizatornie, 1 żłobek, 66 obiektów lecznictwa otwartego w tym niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, 30 gabinetów zabiegowych sektora prywatnego.

W roku sprawozdawczym stwierdzono, że w placówkach lecznictwa zamkniętego dominującą metodą sterylizacji jest autoklawizacja, którą przeprowadza się w centralnych sterylizatorniach Centrum Leczenia Oparzeń i w Szpitalu nr 2.

Podczas przeprowadzonych kontroli w centralnych sterylizatorniach stwierdzono, że procesy sterylizacyjne były przeprowadzane i kontrolowane w sposób prawidłowy. Dokumentacja procesów sterylizacyjnych prowadzona była właściwie.

W Szpitalu nr 2 pomieszczenia centralnej sterylizatorni wymagają reorganizacji w celu zapewnienia prawidłowych warunków przyjmowania brudnych narzędzi i opracowywania ich na miejscu. Obecnie narzędzia są dezynfekowane i myte w poszczególnych oddziałach. W szpitalu brak jest stacji łóżek i komory dezynfekcyjnej, łóżka są myte i dezynfekowane w salach chorych.

W pozostałych placówkach służby zdrowia również dominującą metodą sterylizacji jest autoklawizacja. Urządzenia sterylizacyjne kontrolowane są prawidłowo. Dokumentacja sterylizacji prowadzona jest poprawnie.

Placówki, które nie posiadają autoklawów sterylizują narzędzia w centralnych sterylizatorniach, z którymi mają podpisane umowy

Ogółem w 2002 roku wykonano 84 badania w 42 urządzeniach sterylizacyjnych z czego 3 były kwestionowane.

Pobrano 61 prób roztworów roboczych środków dezynfekcyjnych do badań laboratoryjnych. Analiza wyników wykazała, że przygotowanie roztworów i ich stosowanie odbywa się prawidłowo.

Nadzorem objęto żłobek przy ul. Zgrzebnioka 36, w którym nie stwierdzono uchybień natury sanitarno – porządkowej.

Przeprowadzono nadzór nad organizacją i przebiegiem wiosennych i jesiennych akcji odszczurzenia – skontrolowano 142 obiekty. Generalnie posesje i teren wokół nich były prawidłowo przygotowane do akcji, a trucizna wyłożona i oznakowana właściwie.

W pojedynczych posesjach w których stwierdzono uchybienia sanitarne – polecono usunąć zaniedbania. Rekontrolne wykazały oczekiwaną poprawę.

Odnotowano również 3 skargi na zarobaczenie posesji i 1 skargę na zaszczurzenie. Skargi były uzasadnione i wymagały podjęcia działań interwencyjnych. Wydano stosowne zalecenia pokontrolne, które zostały wykonane.

Higiena Komunalna

W czasie prowadzonych kontroli przez Oddział Higieny Komunalnej w nadzorowanych obiektach roku nie stwierdzono pogorszenia ich stanu higieniczno-zdrowotnego, a w pewnych grupach jego poprawę.

- W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego stwierdza się utrzymanie poprawnego stanu higieniczno-zdrowotnego w takich obiektach jak placówki służby zdrowia, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, targowiska, hotele.

Nadal prowadzi się wzmożone kontrole gospodarki odpadami medycznymi w zakładach służby zdrowia, która prowadzona jest w większości obiektów prawidłowo.

- Do pozytywnych faktów należy zaliczyć gospodarkę odpadami komunalnymi w zakresie gromadzenia i usuwania nieczystości stałych w obrębie posesji, czego dowodem jest brak skarg mieszkańców na zaleganie nieczystości w pojemnikach oraz komorach zsypowych.

Odpady gospodarcze gromadzone są w pojemnikach o prawidłowym stanie technicznym, pojemniki z przykrywami, nieuszkodzone, usytuowane na utwardzonych podłożach.

Obserwuje się w mieście kontynuację selektywnej zbiórki odpadów tj. szkła, makulatury i plastiku. Kontenery przeznaczone do zbiórki w/w odpadów są opisane i ustawione na wydzielonych, utwardzonych placach.

- Prowadzona w okresie wiosennym i jesiennym akcja odszczurzenia wpływa pozytywnie na stan sanitarny miasta.

Wczesna informacja o zamierzonej akcji pozwala administratorom i właścicielom budynków na prawidłowe przygotowanie się.

W ramach akcji odszczurzenia przeprowadzono 271 kontroli. Posesje były prawidłowo przygotowane do akcji deratyzacyjnej. W gankach piwnicznych w oznakowanych miejscach wyłożona była na tackach trutka przeciw gryzoniom. Akcję odszczurzenia przeprowadzili gospodarze domów lub prywatne firmy DDD.

- Aktualną i poruszaną sprawą jest zanieczyszczenie ulic, chodników, skwerów, placów zabaw oraz piaskownic przez psy. Psie odchody nie sprzątane na bieżąco są siedliskiem

drobnoustrojów chorobotwórczych. Niewłaściwie utrzymane piaskownice stanowią poważne zagrożenie epidemiczne dla bawiących się tam dzieci.

- W roku 2002 pobierano z zakładów fryzjerskich i kosmetycznych płyny dezynfekcyjne do badań.

Ogółem pobrano 16 prób, z czego 1 była kwestionowana. Kwestionowana próba nie posiadała wymaganego stężenia. W wielu zakładach fryzjerskich i kosmetycznych podaje się klientom kawę, herbatę i napoje zimne.

W związku z powyższym zobowiązano właścicieli tych zakładów, gdzie napoje podawano w naczyniach wielokrotnego użytku do stosowania naczyń jednorazowych.

- Przyjęto 20 skarg mieszkańców miasta Siemianowice Śląskie.
Najwięcej skarg dotyczyło:
 - zalewania piwnic, podwórek fekaliami,
 - nieprawidłowych warunków zamieszkiwania spowodowanych zawilgoceniem i zagrzybieniem ścian,
 - anty-sanitarnego stanu posesji,
 - uciążliwości związanych z hałasem,
 - obecności psów, kotów, gołębi.

Na ogół skargi były uzasadnione i wymagały podjęcia działań interwencyjnych poprzez wydanie terminowych decyzji lub innych pism nakazujących właścicielom obiektów usunięcie zaniedbań.

- Na terenie miasta Siemianowice Śląskie czynne były 3 baseny kąpielowe kryte oraz 1 basen sezonowy odkryty, oparte na wodzie wodociągowej.

W ramach nadzoru nad jakością wody w w/w basenach pobrano 24 próby do badań fizyko-chemicznych i 48 prób do badań bakteriologicznych.

Pod względem bakteriologicznym kwestionowano 8 prób.

Nadano 6 telefonogramów do obiektów, w których zakwestionowano przydatność wody do kąpieli, polecając wykonanie czynności mających na celu poprawę stanu higieniczno-sanitarnego wody w basenie.

Poprawę jakości wody potwierdzono ponownym poborem prób wody do badań laboratoryjnych.

- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Katowicach prowadzi monitoring kontrolny jakości wody na terenie miasta, który obejmuje podstawowe badania jakości wody niezbędne do sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego nad jakością wody.

W ramach nadzoru nad jakością wody w sieci rozdzielczej prowadzone były cotygodniowe badania jakości wody z trzech stałych punktów poboru prób wody, a także z obiektów wymagających szczególnego nadzoru sanitarnego tj.: służby zdrowia, żywnościowo-żywnościowych, oświatowych i nowych odcinków sieci.

Jakość wody na ogół nie budziła zastrzeżeń. W roku 2002 nie odnotowano żadnej skargi mieszkańców Siemianowic Śląskich na złą jakość wody.

Higiena żywności i żywienia

Nadzór nad obiektami żywieniowo-żywnościowymi realizowany był w oparciu o analizę zagrożeń i ryzyka związanego z wprowadzeniem do obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej.

Nowe uregulowania prawne, możliwość przeciwdziałania naruszenia prawa żywieniowego oraz stworzony system informacyjny pozwala na szybkie reagowanie w przypadku pojawienia się produktu niebezpiecznego dla zdrowia.

Dzięki tym rozwiązaniom umożliwiono dotarcie do konsumentów takich produktów spożywczych jak : makarony ,flaczki, wody mineralne, pierogi w których znajdowały się chorobotwórcze gronkowce i pałeczki z grupy Salmonella.

Wzmocnionym nadzorem w okresie sprawozdawczym objęto warunki produkcji i prawidłowości procesów technologicznych oraz jakości wyrobów gotowych z uwzględnieniem stosowanych opakowań i prawidłowości znakowania środków spożywczych . W zakresie prawa żywnościowego kładzie się szczególny nacisk na ochronę konsumenta. Dotyczy to między innymi prawa do uzyskania pełnej informacji o produktach spożywczych .

Wszystkie informacje , które powinny być podane do wiadomości konsumenta dla ochrony jego zdrowia oraz umożliwienia swobodnego wyboru środka spożywczego powinny znajdować się na opakowaniu lub etykiecie. Podanie informacji istotnych z punktu widzenia konsumenta ma również znaczenie dla " uczciwości" obrotu i konkurencji rynkowej .

Zaobserwowano poprawę w oznakowaniu żywności ,choć zdarzają się jeszcze sytuacje związane z brakiem czytelnego podania okresu przydatności produktu do spożycia, okresów

minimalnej trwałości oraz braku pełnej informacji o składzie, zwłaszcza o zawartości substancji dodatkowych.

W celu określenia jakości zdrowotnej znajdujących się w obrocie środków spożywczych pobierane były do badań laboratoryjnych próby tych środków. Na podstawie przeprowadzonych badań , ogólny procent prób kwestionowanych wynosi w roku bieżącym 16,5 % i na podstawie czterech ostatnich lat w rozbiciu asortymentowym przedstawia się następująco :

l.p	Nazwa grupy środka spożywczego	% prób kwestionowanych			
		1999r.	2000r.	2001r.	2002r.
1.	Ciastka z kremem	52,3	69,9	61	54
2.	Wyroby garmażeryjne	10,7	34,6	20	32
3.	Masło	41,9	37,0	37	35
4.	Przetwory mleczne	7,8	10,6	25	23
5.	Mleko płynne	15,6	30,2	52	13
6.	Mięso i przetwory mięsne	9,2	2,8	14	8
7.	Ryby i przetwory rybne	3,0	27,6	2,0	7
8.	Środki dietetyczne	5,5	-----	7	10
9.	Przetwory zbożowo-mączne	1,5	23,3	1,0	14
10.	Lody	9,0	6,2	17	8
11.	Mieszaniny tłuszczów zwierzęcych i roślinnych	15,9	16,7	20,0	0
12.	Zmiotki	26,7	15,5	14,0	10

Główną przyczyną kwestionowania środków spożywczych było podwyższone miano coli oraz zwiększenie ilości drobnoustrojów.

Nie stwierdzono kwestionowanych prób wśród takich produktów jak mieszaniny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych, koncentratów i konserw.

Dokonana była także ocena zakładów żywienia zbiorowego żywienia zbiorowego pod kątem jakości i struktury żywienia.

Kwestionowano próby ze względu na małe urozmaicenie potraw, brak produktów zawierających pełnowartościowe białko, zaniżoną wartość energetyczną, zbyt niską zawartość wapnia, witaminy c, zbyt wysoki udział tłuszczu.

W trakcie rutynowych kontroli stanu sanitarnego piekarń pobierane były próby "zmiołków", w których w 10% stwierdzono obecność szkodników zbożowo-mącznych.

Oceniano również czystość sprzętu , powierzchni produkcyjnych i rąk personelu w obiektach żywieniowych .

Procent prób kwestionowanych wymazów sanitarnych wynosi 10% .

Pomimo obserwowania systematycznej poprawy w produkcji i obrocie środkami spożywczymi nie uporano się jeszcze z wieloma problemami, które w sposób niekorzystny wpływają na stan higieniczno-zdrowotny tych obiektów.

I tak w żywieniu zbiorowym

najczęściej występującymi nieprawidłowościami są :

- brak wydzielonego pomieszczenia lub boksu do obróbki wstępnej surowców,
- brak wydzielonej zmywalni naczyń stołowych,
- nieprawidłowa funkcjonalność pomieszczeń ,
- brak rozdziału pomiędzy pracami brudnymi i czystymi,
- nieprawidłowe mycie naczyń stołowych- brak możliwości termicznej dezynfekcji naczyń.

W obiektach handlu detalicznego:

- brak estetyki i właściwego eksponowania poszczególnych grup środków spożywczych ,
- brak warunków do przechowywania opakowań zwrotnych ,
- zwiększona asortymentowość przy braku odpowiedniej powierzchni ,
- niewłaściwe składowanie towarów , czasem bezpośrednio na posadzce,
- brak porządku i czystości w pomieszczeniach i na stanowiskach pracy ,
- niehigieniczne formy sprzedaży środków nie pakowanych ,
- przechowywanie środków szybko psujących się poza urządzeniami chłodniczymi,
- brak wydzielonego miejsca do przechowywania odzieży ochronnej ,
- środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia.

W magazynach hurtowych :

- brak bieżącej zimnej i ciepłej wody ,
- nieprawidłowy sposób przechowywania artykułów nietrwałych,
- brak zabezpieczenia przed dostępem gryzoni

W zakładach " Małej Gastronomii "

- poszerzanie asortymentu o dania wymagające obróbki wstępnej
- zastępowanie naczyń jednorazowego użytku naczyniami stołowymi,
- brak toalet dla personelu,
- brak aktualnych wyników badań lekarskich zatrudnionego personelu.

W piekarniach i ciastkarniach :

- zły stan techniczny pomieszczeń,
- obecność szkodników zbożowo-mącznych w zmiotkach,
- brak warunków chłodniczych do przechowywania surowców .

Wnioski

We wszystkich nadzorowanych obiektach żywieniowo- żywnościowych , a w szczególności w obiektach o tradycyjnie złym stanie sanitarnym przeprowadzone zostaną wzmożone kontrole i dokonana ocena stanu sanitarnego,

- Zaostrzona zostanie działalność kontrolno represyjna w stosunku do osób nie przestrzegających obowiązujących parametrów rzutujących na jakość zdrowotną środków spożywczych .
- Pobór prób środków spożywczych szczególnie nietrwałych zmierzać będzie do eliminacji produktów niewłaściwej jakości zdrowotnej .

Higiena Pracy

- W 2002r. w Siemianowicach Śląskich w ramach nadzoru Oddziału Higieny Pracy przeprowadzono 265 kontroli , w ramach kontroli kompleksowych zakładów pracy , rekontroli wydanych wcześniej decyzji Powiatowego Inspektora Sanitarnego , kontroli przestrzegania przepisów w zakresie substancji rakotwórczych, kontroli gospodarki odpadami niebezpiecznymi , nadzoru nad warunkami stosowania środków ochrony roślin oraz dochodzeń epidemiologicznych w sprawach chorób zawodowych.

W roku 2002 wydano ogółem 84 decyzje z czego 56 dotyczyło chorób zawodowych.

Z 28 decyzji zarządzających poprawę warunków pracy oraz stanu sanitarnego w nadzorowanych zakładach większość została wykonana w całości .

Pozostałe decyzje bądź mają późniejsze terminy wykonania zarządzeń, bądź po rozpatrzeniu zasadnych wniosków stron terminy zostały zmienione na późniejsze.

W odniesieniu do zakładów, które nie wykonały decyzji w oznaczonym terminie wdrożono postępowanie egzekucyjne: wystosowano 8 upomnień , wydano łącznie 1 postanowienie o nałożeniu grzywny celem przymuszenia na kwotę 2000 złotych .

- Stan sanitarny w większości skontrolowanych zakładów nie budził zastrzeżeń, niemniej w niektórych stwierdzono niezgodności z obowiązującymi przepisami
- W ramach sprawowanego nadzoru nad warunkami pracy stwierdzono:
 - analiza przesyłanych do PSSE Katowice pomiarów czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy wykazała w większości poprawę warunków pracy.
 - ❖ Zakłady , w których pomiary wykazały przekroczenia obowiązujących norm zostały decyzjami PIS zobowiązane do ich likwidacji

- Nadzór Higieny Pracy obejmuje również kontrole badań profilaktycznych pracowników oraz szkoleń w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Kontrole wykazały, że w zdecydowanej większości firm badania profilaktyczne pracowników są aktualne, przeprowadzane przez jednostki służby zdrowia, z którymi zakłady podpisały stałą umowę. W większości również aktualne są szkolenia BHP.
- W roku 2002 przeprowadzono kontrole dotyczące warunków pracy w zakładach służby zdrowia, w wyniku których stwierdzono m.in. :
 - w Przychodni Onkologicznej brak wentylacji mechanicznej w pomieszczeniu podawania cytostatyków ;
 - w Szpitalu Nr 1 brak wydzielonych pomieszczeń do mycia i dezynfekcji sprzętu endoskopowego ;
- Kontrole dotyczące przestrzegania przepisów rozporządzenia w sprawie czynników rakotwórczych w środowisku pracy wykazały w wielu przypadkach uchybienia polegające na braku rejestrów czynników szkodliwych i pracowników narażonych na te czynniki, brak informacji o ryzyku zawodowym, brak oznakowań stanowisk pracy ;
- Kontrole przeprowadzone w zakładach stosujących bądź prowadzących sprzedaż środków ochrony roślin nie wykazały uchybień.
- W ramach nadzoru nad gospodarką odpadami niebezpiecznymi wydano na wnioski Urzędu Miasta Wydziału Zdrowia i Kształtowania Środowiska 19 postanowień.
- W związku z prowadzonym postępowaniem administracyjnym związanym z występowaniem u pracowników chorób zawodowych na terenie Siemianowic Śląskich przeprowadzono 137 dochodzeń epidemiologicznych, wydano 14 decyzji stwierdzających i 42 decyzje nie stwierdzających choroby zawodowej.

Należy zaznaczyć, że choroby te często są skutkiem niezachowania odpowiednich warunków pracy w ubiegłych latach.

Dane o ilości stwierdzonych w zakładach pracy na terenie Siemianowic Śląskich chorób zawodowych zestawiono w tabeli:

1	Uszkodzenie słuchu	10
3	Pylica płuc	1
4	Choroby obwodowego układu nerwowego	1
5	Choroby skóry	2
6	RAZEM	14

Higiena Dzieci i Młodzieży

Kontrole przeprowadzone w 2002r. w obiektach nauczania i wychowania na terenie Siemianowic Śl. wykazały, że przedszkola i szkoły na ogół są czyste.

Pozostały jednak niezrealizowane zalecenia pokontrolne Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach z lat ubiegłych

w 4 przypadkach dotyczyły one przedszkoli / Przedszkole Nr 6, 16, 18, 19/

w 5 przypadkach szkół podstawowych / Szkoła Podstawowa Nr 2, 7, 8, 16, 20/

Gimnazjum nr 5 oraz w 2 przypadkach zespoły szkół / Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych, Zespół Szkół Techniczno-Usługowych/.

Zakończono budowę sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej Nr 11 w Siemianowicach Śl. ul. Słowackiego 5.

Pozostałe szkoły podstawowe i gimnazja mają zapewnione minimum warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w salach gimnastycznych bądź w zastępczych salach gimnastycznych.

Nadal problemem są natryski i ubikacje przy salach gimnastycznych w większości szkół.

Ze względu na zły stan techniczny, brak ciepłej bieżącej wody nie są używane przez uczniów.

Boiska sportowe, tereny rekreacji zewnętrznej wymagają poprawy: naprawy zniszczonego, niekonserwowanego ogrodzenia.

Ponadto stwierdza się brak ogrodzeń działek szkolnych: Szk. Podst. Nr 2, 12, 16, 21.

Wszystkie placówki szkolne mają zapewnioną opiekę higieniczną, brak obsady lekarskiej.

Natomiast przedszkola nie posiadają obsady higieniczno-lekarskiej.

Nadal stwierdza się nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego obiektów, a tym samym braku wystarczających warunków do utrzymania higieny zwłaszcza w gimnazjach i Zespole Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych, ul. Budryka 2.

Najczęściej spotykanymi nieprawidłowościami są: ubytki w glazurze, zniszczone ścianki działowe kabin ustępowych, braki w wyposażeniu sanitariatów oraz częściowo niedrożna instalacja kanalizacyjna.

Obecnie w szkołach bufety i kioski sprzedają najczęściej paczkowane słodycze, gumę do żucia, pączki, napoje butelkowe gazowane – zastępujące w wielu przypadkach tradycyjne drugie śniadanie.

Przeprowadzone losowo pomiary mebli przedszkolnych w 2 przedszkolach wykazały, że na zbadanych 117 dzieci 91 dzieci siedzi prawidłowo, 26 nieprawidłowo.

Nadzór Zapobiegawczy

Do zakresu działania Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy między innymi uzgadnianie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz warunków zabudowy i zagospodarowania terenu inwestycji, a także wskazań

lokalizacyjnych, uzgadnianie dokumentacji projektowej budowy oraz zmiany sposobów użytkowania

obiektów budowlanych pod względem wymagań higieniczno – zdrowotnych oraz uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych i wydawanie w tym zakresie stosownych decyzji. W roku bieżącym ustawowe zalecenia w tym zakresie zostały zrealizowane poprzez:

wydanie 2 opinii sanitarnych dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ze szczególnym zwróceniem uwagi na prognozę skutków. Opinie te dotyczyły:

- Rejonu ulicy Maciejkowskiej
- Rejonu dzielnicy przemysłowej Srokowiec

Na wniosek Urzędu Miasta wydano 3 opinie sanitarne dotyczące potrzeby wykonania raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wyrażone w trybie art. 51 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. nr 67 poz. 627 z 2001r.) w tym między innymi:

- Rozbudowa bazy paliw płynnych przy ul. Starej Katowickiej 17
- Zakład demontażu i recyklingu samochodów przy ul. Wyzwolenia 14

Na podstawie raportu oddziaływania na środowisko w drodze postanowienia wydano 2 opinie dotyczące warunków zabudowy i zagospodarowania terenu ze szczególnym zwróceniem uwagi na szkodliwość przedsięwzięcia dla środowiska i ludzi w tym:

- Rozbudowa bazy paliw płynnych przy ul. Starej Katowickiej 17
- Zakład demontażu i recyklingu samochodów przy ul. Wyzwolenia 14

Do projektów budowlanych dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko dla których sporządzono raport oddziaływania na środowisko wydano 4 opinie w formie decyzji

w tym :

- Stacja segregacji odpadów Wtormex przy ul. Konopnickiej 11
- Rozbudowa bazy paliw płynnych przy ul. Starej Katowickiej 17
- Zakład demontażu i recyklingu samochodów przy ul. Wyzwolenia 14
- Budowa zakładu produkcyjnego HUTHAMAKI POLSKA przy ul. Budowlanych 6,

3 opinie sanitarne dotyczyły uzgodnienia dokumentacji projektowej obiektów rozbudowywanych i adaptowanych służby zdrowia, żywności i żywienia, zakładów kosmetycznych, handlowych oraz innych zakładów użyteczności publicznej.

Dokonywane były odbiory obiektów według zgłoszeń inwestorów, projektantów i użytkowników: obiektów służby zdrowia, żywności i żywienia, zakładów pracy, biur itp.

W tym zakresie tych wydanych zostało:

- 9 decyzji dotyczących uruchomienia obiektów żywności i żywienia
- 22 opinie na użytkowanie pozostałych obiektów.

Oświata Zdrowotna

Działania edukacyjne w roku 2002 skoncentrowano przede wszystkim na realizacji zadań zawartych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 1996-2005, oraz problemach zdrowotnych wynikających z sytuacji epidemiologicznej i ekologicznej naszego regionu. Podstawowym podmiotem oddziaływania były populacje dziecięco-młodzieżowe, do których skierowana była większość programów edukacyjno-zdrowotnych i promocji zdrowia.

1. Zorganizowano 3 narady dla organizatorów i osób odpowiedzialnych za pracę oświaty zdrowotnej gdzie zostały omówione wytyczne dotyczące realizacji programów w roku 2002.

2. Prowadzono koordynację działań metodycznych i tematycznych w 42 placówkach nauczania i służby zdrowia, jak również udzielono pomocy w zakresie prowadzenia prawidłowej działalności oświaty zdrowotnej.

3. Wdrożono i objęto nadzorem następujące programy profilaktyczno-edukacyjne;

- „Twój piękny uśmiech”- program był realizowany w roku szkolnym 2001/2002, a wzięło udział 11 szkół ponadpodstawowych i gimnazjalnych, w których uczestniczyło 3856 uczniów,

- „Higiena osobista i otoczenia”- 9 szkół podstawowych i gimnazjalnych,

- „Lubię zimno” – zorganizowano 2 narady organizacyjne, akcję profilaktyczną – w której wzięło udział 32 szkoły, 3324 uczniów, nauczycieli 32,

- „Radosny uśmiech-radosna przyszłość”- 16 szkół podstawowych kl. II uczestniczyło 1125 dzieci,

- „Szczepienia dobrodziejstwem dla dzieci i młodzieży – zapobieganie śwince”,

- program został przedstawiony na naradach medycyny szkolnej,

- „Mamo masz Wybór”, program dotyczący zapobiegania wirusowemu zapaleniu wątroby typu A, do którego przystąpiło 24 przedszkola z terenu Siemianowic Śląskich.

- „Pierwotna profilaktyka wad cewy nerwowej”- zorganizowano szkolenie w którym uczestniczyło 9 pedagogów szkolnych do programu przystąpiło 5 szkół ponadpodstawowych i 4 szkoły gimnazjalne

- ~ ponadto przystąpiliśmy do programu skierowanego dla maturzystów „Stres pod kontrolą” do którego przystąpiło 5 szkół ponadpodstawowych.

4. Wydawano i wypożyczano materiały profilaktyczne;

ulotki, zestawy edukacyjne, kasety wideo, książki

5. Realizacja priorytetowych programów dotyczących;

- zapobieganiu palenia tytoniu:

„Życie bez nałogu” – program profilaktyczny skierowany do młodzieży gimnazjum trwał od września do listopada

Światowy Dzień Bez Papierosa 31 maj,

„Rzuć palenie razem z nami” 20 listopada były organizowane prelekcje, akcje profilaktyczne, ankiety, konkursy plastyczne, pokazy filmów, prowadzono rozdawnictwo materiałów propagandowych - w szkołach prowadzone przez pielęgniarki i pedagogów.

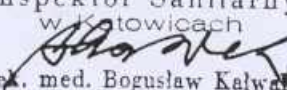
- Zapobieganie alkoholizmowi: prelekcje, akcje profilaktyczne, które w szkołach prowadzone były przez pielęgniarki i pedagogów.

- Zapobieganie szerzeniu się chorób zakaźnych w tym AIDS: - zorganizowano pogadanki dotyczące zapobiegania zakażeniu HIV i choroby AIDS w grudniu, oraz konkurs na komiks,

6. Organizowano stałe coroczne programy specjalne - akcje profilaktyczne, imprezy, koordynowanie działań i bieżący nadzór:

- marzec Światowy Dzień Inwalidy- przekazano materiały informacyjno-edukacyjne do podległych placówek.
- kwiecień Miesiąc Kultury Zdrowotnej, Światowy Dzień Zdrowia 7 kwiecień, Tydzień Czystości Wód, Światowy Dzień Ziemi - współorganizowano akcje profilaktyczne, wykłady, warsztaty, prelekcje pokazy filmów, konkursy, rozdawnictwo materiałów oświatowo-zdrowotnych,
- czerwiec Międzynarodowy Dzień Dziecka - 1 czerwiec, Dzień Ochrony Środowiska, Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii 26 czerwiec, organizowano akcje profilaktyczne, wykłady, prelekcje pokazy filmów, konkursy, rozdawnictwo materiałów oświatowo-zdrowotnych
- październik Tydzień Higieny Jamy Ustnej prelekcje, pokazy filmów
- listopad Międzynarodowy Dzień Młodzieży 10 listopada, „Rzuć palenie razem z nami” 20 listopada, Dni Honorowego Krwiodawstwa organizowano akcje profilaktyczne, szkolenia, wykłady, warsztaty, prelekcje pokazy filmów, konkursy, rozdawnictwo materiałów oświatowo-zdrowotnych
- grudzień - Światowy Dzień Walki z AIDS 1 grudzień, Dni walki z gruźlicą i chorobami płuc 1-10 grudzień organizowano akcje profilaktyczne, wykłady, prelekcje pokazy filmów, konkursy, rozdawnictwo materiałów oświatowo-zdrowotnych.

W ramach prowadzonego nadzoru nad realizacją celów i zadań były prowadzone szkolenia konsultacyjno-metodyczne, hospitacje zajęć edukacyjno-zdrowotnych oraz udzielano porad indywidualnych dotyczących organizacji i metodyki oświatowo-zdrowotnej. Udzielałyśmy instruktażu i poradnictwa osobom podejmującym trud działań z zakresu profilaktyki, udostępniałyśmy filmy edukacyjne, audycje na kasetach magnetofonowych, płyty CD, plansze dydaktyczne, książki i czasopisma o tematyce zdrowotnej.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Katowicach

lek. med. Bogusław Kalwa